

KOMENTÁŘ

14. 7. 2023

Osevní plochy v Jihomoravském kraji k 31. květnu 2023

Jihomoravští zemědělci letos oseli plochu 300 tisíc hektarů, z toho téměř 65 % tvoří plocha se zrninami (tj. obiloviny na zrno celkem a luskoviny a bílkovinné plodiny na zrno celkem). Osevní plocha se zrninami se meziročně zmenšila o 8,3 tisíc hektarů na letošních 194,8 tisíc. Zvětšily se pouze plochy tritikále a ozimého ječmene. Z olejnin byla proti předchozímu roku zmenšena osevní plocha slunečnice na semeno a mírně zvýšena osevní plocha řepky.

Letošní **osevní plocha celkem** na jižní Moravě představuje 300,0 tis. ha. V její struktuře převažuje plocha se zrninami s podílem na celku 64,9 %, technické plodiny tvoří 17,8 %, na 13,9 % ploch jsou pícniny na orné půdě a 1,7 % celku patří okopaninám.

Osevní plocha **obilovin na zrno celkem** v Jihomoravském kraji je mezi kraji druhá největší a svou plochou 185,8 tis. ha tvoří 14,0 % plochy s touto komoditou v České republice. Nejrozšířenější pěstovanou obilovinou v Jihomoravském kraji je **pšenice ozimá**, kterou je letos oseto 105,0 tis. ha. Výměra pšenice ozimé je však proti roku 2022 nižší o 4,9 tis. ha. Osevní plocha **pšenice jarní** byla snížena téměř o polovinu na 2,4 tis. ha.

Proti loňsku jihomoravští zemědělci zredukovali osevní plochu **ječmene jarního**, kterým letos bylo oseto 21,4 tis. ha, což představuje 89,5 % skutečnosti loňského roku. **Ječmen ozimý** je na 14,3 tis. ha, proti předešlému roku je tato plocha o 12,4 % rozsáhlejší.

Osevní plocha **žita** v Jihomoravském kraji o výměře 1,6 tis. ha je o pětinu nižší než v roce 2022, naopak se o pětinu zvýšila osevní plocha **tritikále** (2,4 tis. ha). Meziročně byla zredukována osevní plocha **kukuřice na zrno**, a to o 2,3 tis. ha, na letošních 34,7 tis. ha. I přes snížení je osevní plocha kukuřice mezi kraji nejvyšší a tvoří 47,1 % republikového celku.

V mezikrajském porovnání je Jihomoravský kraj druhým největším pěstitelům **luskovin na zrno**, prvenství drží Středočeský kraj s plochou 11,3 tis. ha. V letošním roce se luskoviny na zrno pěstují na jižní Moravě na 9,0 tis. ha, loni to bylo na 8,2 tis. ha. Nejčastěji vysévanou plodinou je **hrách na zrno**, kterým letos jihomoravští pěstitelé oseli 8,3 tis. ha, což je o 7,5 % více než v roce 2022.

Rozloha osevních ploch, na kterých se pěstují **okopaniny**, meziročně vzrostla o 3,5 % na 5,0 tis. ha. Zvýšila se osevní plocha jak **brambor celkem** (o 3,0 % na 1,3 tis. ha), tak osevní plocha **cukrové řepy** (o 3,9 % na 3,7 tis. ha).

Olejninami celkem bylo letos v Jihomoravském kraji oseto 52,9 tis. ha, což je o 2,1 tis. ha méně než loni. Ve struktuře osevních ploch s olejninami převažuje **řepka celkem** s podílem 60,1 %. Touto plodinou je oseto 31,8 tis. ha, a to je o 1,9 % více v porovnání s předešlým rokem. **Slunečnice na semeno** zabírá plochu 12,6 tis. ha, proti loňsku je o 15,8 % nižší, přesto je to mezi kraji výměra největší (63,7 % osevních ploch s touto plodinou v ČR). Osevní plocha **sója** je 4,1 tis. ha a meziročně je jen nepatrně nižší (o 0,2 %, tj. o 9 ha). **Mák** se letos pěstuje na 2,0 tis. ha, což je o desetinu více než loni.

Z **pícnin na orné půdě celkem**, kterými bylo v Jihomoravském kraji oseto 41,8 tis. ha, zabírá 47,6 % plochy **kukuřice na zeleno**, její osevní plocha se proti loňsku zvýšila o 7,2 % na 19,9 tis. ha. Osevní plocha **vojtěšky** se snížila o 1,8 tis. ha na 11,4 tis. ha.

KOMENTÁŘ

Tab. 1 Plochy osevů v Jihomoravském kraji k 31. květnu

Plodina	Výměra (ha)				Struktura ploch osevů (%)			Podíl Jihomoravského kraje na České republice (%)		
	2022	2023	rozdíl 2023-2022	index 2023/2022 (%)	2022	2023	rozdíl 2023-2022 (p. b.)	2022	2023	rozdíl 2023-2022 (p. b.)
Osevní plocha celkem	311 741	299 969	-11 772	96,2	100,0	100,0	x	12,7	12,4	-0,3
Zrnniny celkem	203 054	194 798	-8 256	95,9	65,1	64,9	-0,2	14,2	14,1	-0,1
Obiloviny na zrno celkem	194 845	185 825	-9 020	95,4	62,5	61,9	-0,6	14,1	14,0	-0,1
Pšenice celkem	114 305	108 908	-5 397	95,3	36,7	36,3	-0,4	13,4	13,3	-0,1
Žito	2 043	1 647	-397	80,6	0,7	0,5	-0,1	8,5	6,7	-1,8
Ječmen celkem	36 578	35 652	-926	97,5	11,7	11,9	0,2	10,9	11,1	0,2
Oves	1 469	1 327	-142	90,3	0,5	0,4	-0,0	3,3	3,1	-0,2
Tritikále	1 996	2 434	438	121,9	0,6	0,8	0,2	4,9	5,8	0,9
Kukuřice na zrno	37 008	34 695	-2 312	93,8	11,9	11,6	-0,3	46,2	47,1	0,9
Pohanka	x	218	x	x	x	0,1	x	x	10,1	x
Luskoviny a bílkovinné plodiny na zrno celkem	8 209	8 973	763	109,3	2,6	3,0	0,4	18,0	17,3	-0,7
Hrách polní na zrno	7 753	8 331	578	107,5	2,5	2,8	0,3	19,1	17,7	-1,3
Okopaniny celkem	4 871	5 039	168	103,5	1,6	1,7	0,1	6,1	6,3	0,2
Brambory celkem	1 280	1 318	38	103,0	0,4	0,4	0,0	5,9	6,3	0,4
Řepa cukrová	3 539	3 676	138	103,9	1,1	1,2	0,1	6,1	6,3	0,2
Technické plodiny celkem	55 915	53 528	-2 387	95,7	17,9	17,8	-0,1	12,6	11,2	-1,3
Olejny celkem	54 964	52 856	-2 108	96,2	17,6	17,6	-0,0	12,6	11,2	-1,3
Řepka celkem	31 169	31 759	591	101,9	10,0	10,6	0,6	9,1	8,4	-0,7
Slunečnice na semeno	14 983	12 611	-2 372	84,2	4,8	4,2	-0,6	66,6	63,7	-3,0
Pícniny na orné půdě celkem	42 737	41 787	-950	97,8	13,7	13,9	0,2	9,1	9,2	0,0
Kukuřice na zeleno	18 554	19 886	1 332	107,2	6,0	6,6	0,7	8,7	9,3	0,6
Vojtěška	13 171	11 402	-1 769	86,6	4,2	3,8	-0,4	17,5	17,2	-0,3
Zelenina konzumní celkem	3 350	2 825	-525	84,3	1,1	0,9	-0,1	28,7	24,8	-3,9

Konzumní zelenina celkem byla v letošním roce na jižní Moravě vysazena na 2,8 tis. ha, což je ale jen 84,3 % skutečnosti minulého roku. Největší část plochy oseté zeleninou zabírá **hrách zahradní** (502 ha), tato plocha je ale meziročně o 40,9 % nižší. K redukci došlo i u druhé nejrozšířenější zeleniny, již je **cibule**. Jihomoravští zemědělci jí pěstují na 372 hektarech, loni zabírala plochu větší o 25 ha. Jihomoravský kraj je druhým největším producentem **hlávkového zelí** v České republice za Středočeským krajem. Touto komoditou bylo oseto 202 ha, osevní plocha se tak zvýšila o 3,3 %. **Okurky nakládačky** se pěstují na 99 ha, což je o 10 ha více proti skutečnosti roku 2022. Došlo ale ke zmenšení osevní plochy u **okurek salátovek**, a to ze 13 ha v loňském roce na letošních 10 ha.

KOMENTÁŘ

Kontakt:

Ing. Milada Jonášová
Krajská správa ČSÚ v Brně
e-mail: milada.jonasova@czso.cz
tel.: 542 528 115

Související informace:

[Soupis ploch osevů - k 31. 5. 2023](#)
[Veřejná databáze ČSÚ - zemědělství](#)